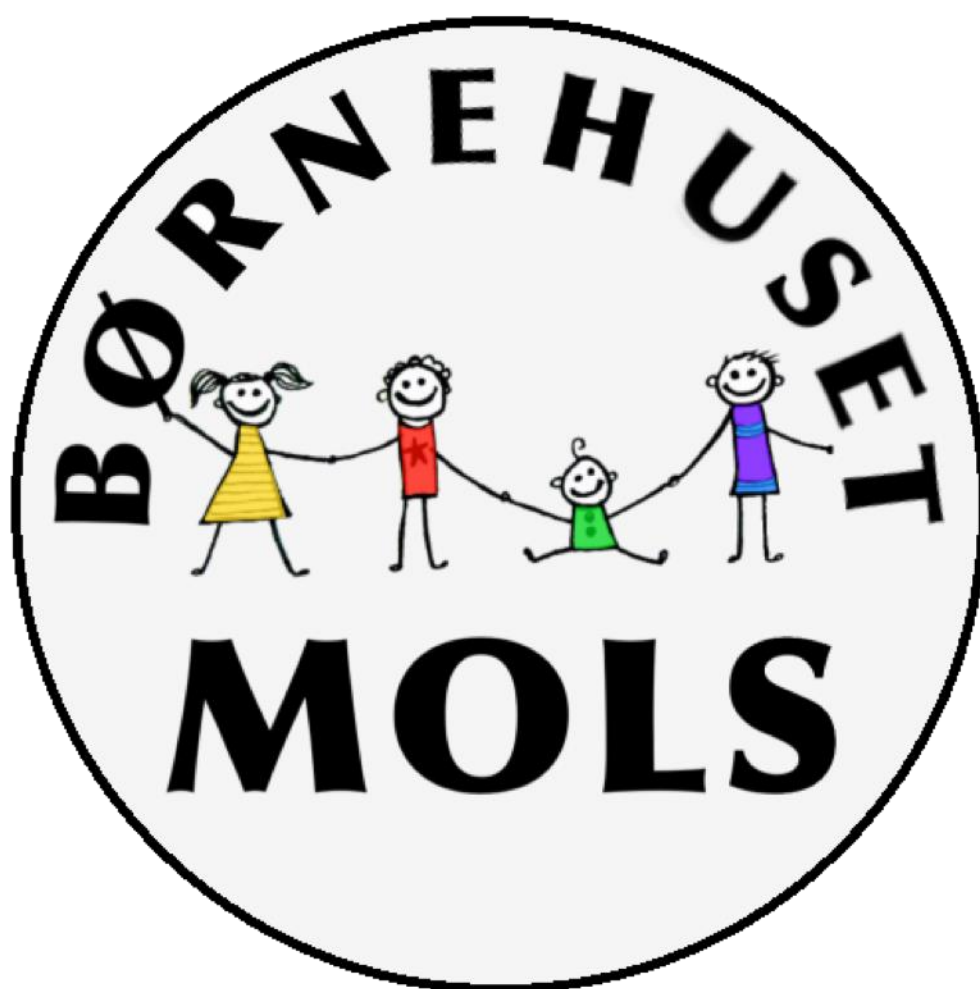
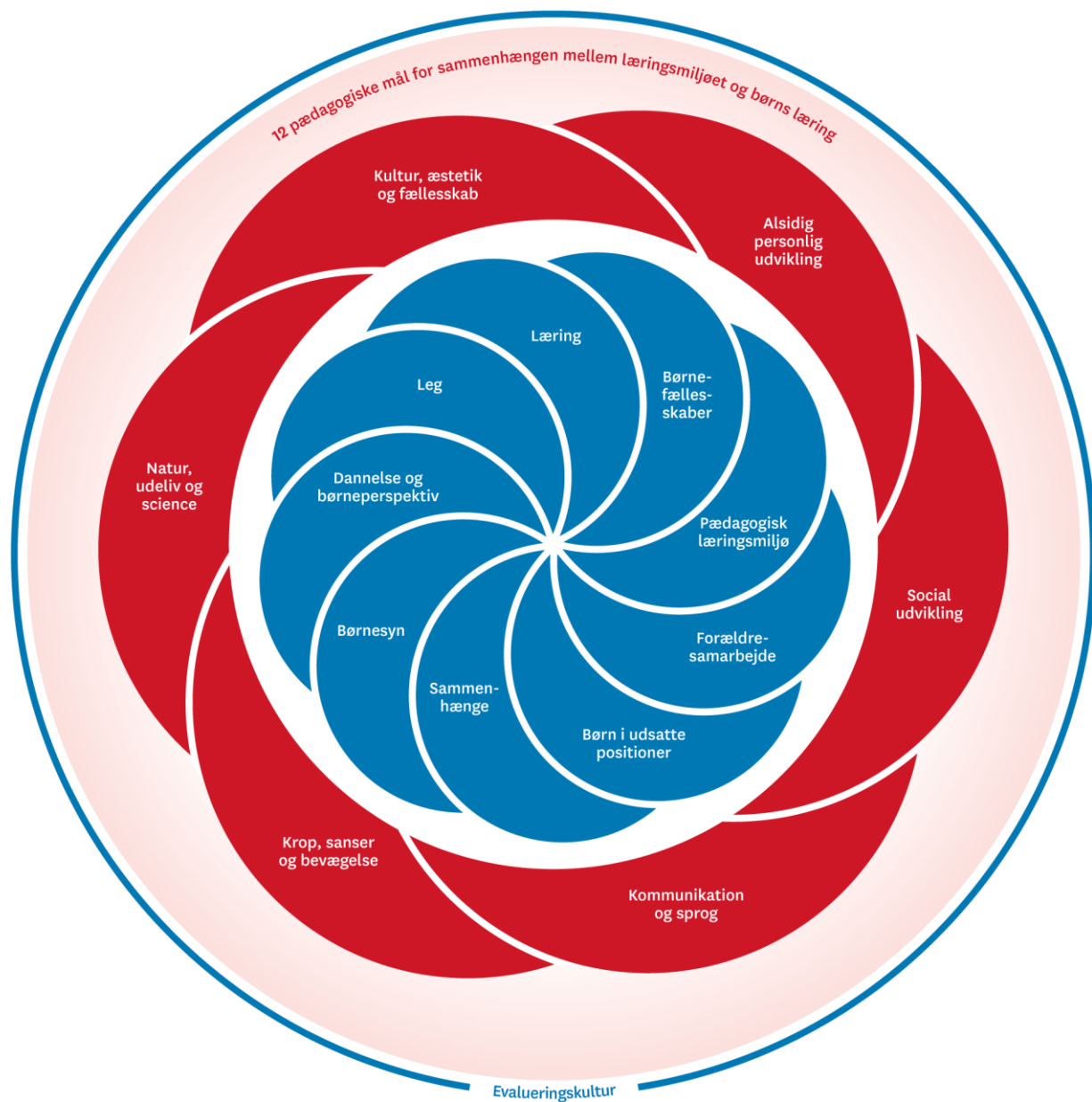

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Mols 2023

Hvem er vi?

Børnehuset Mols er et børnehus der består af 3 stuer med blandede grupper 3-6 år. Hver torsdag deler vi grupperne på tværs i storegruppe (den ældste årgang) og en lillegruppe (de to yngste årgange). Vi har plads til 60 børnehavebørn og til februar når vi kommer i den nye børnehave 30 vuggestuebørn, fordelt på 2 stuer. I vuggestuen er et læringsmiljø, der fremmer tryghed, selvhjulpethed og nærvær. I børnehaven er et læringsmiljø, der fra første dag fremmer trivsel samt udvikling af personlige og sociale kompetencer.

Når barnet nærmer sig at skulle i tidlig SFO, så laver vi en mere målrettet indsats for at gøre dem klar til skolen/SFO pr. 1. april. Her er læringsmiljøet målrettet fællesskab, dannelse og kommunikation, samt et farvel til børnehaven og et goddag til skole. Børnene gøres klar til skole, hvor vi bla. bruger materialet "Klar til læring."

Lillegruppe*****

Børnehuset Mols ligger i naturskønne omgivelser i Knebel ved foden af Mols Bjerge. Vi har en stor, kuperet og inspirerende legeplads, som vi bruger hver dag. Vi har skov, bakker og strand i vores nærmiljø og er placeret tæt på skole, plejehjem, indkøb og kirke.

Bussen kører lige udenfor døren til Ebeltoft og Rønde og rundt på Mols, som er de steder, vi oftest tager hen.

Vi samarbejder med Naturbørnehaven Mols Bjerge, som fysisk er placeret tre forskellige steder i Mols Bjerge i løbet af året, om bla. kurser, ferie og meget andet

Vi lægger stor vægt på gode relationer og fællesskaber. Relationer børnene imellem og relationer mellem børn og voksne. Også kollegiale relationer er vigtige for et trygt og læringsrigt miljø. De fleste medarbejdere har kursus i ICDP. Dette giver et fælles udgangspunkt, hvor tryghed, nærvær, trivsel og udvikling er nøgleord i Børnehuset Mols. Vi tager altid udgangspunkt i det enkelte barn og har en inkluderende tilgang til fællesskab og sociale relationer.

Børnehusets børn har forskellig baggrund og forskellige forudsætninger og vil derfor også have forskellige behov. For tiden har vi børn, der af forskellige grunde har behov for en særlig tværfaglig tilrettelagt indsats, men langt størstedelen trives og udvikles i det almene og generelle læringsmiljø i hjemmene og i institutionen.

Den pædagogiske læreplan er grundlaget for vores pædagogiske arbejde i børnehuset. I overensstemmelse med kommunens politikker har vi fokus på:

- ICDP
- Samarbejde mellem dagtilbud og skole og SFO
- Overgange og klar til læring, seks kompetencer.
- Topi – hjernen og hjertet
- Sprogvurdering - hjernen og hjertet.

Pædagogisk grundlag

Barnesyn

Barnet er kompetent og unikt. Børn er selvstændige og individuelle, og alle børn indeholder ressourcer.

Børn kan udtrykke sig på mange forskellige måder, fortælle om sin verden og sige til og fra.

I Børnehuset Mols bestræber vi os på at forstå og imødekomme det enkelte barn og har fokus på at fremme barnets udvikling optimalt.

Børn skal føle sig værdifulde og skal lære at kunne indgå i fællesskabet samtidig med, at de kan udsætte egne behov.

Trivsel og glæde er tegn på et sundt børneliv.

Dannelse og børneperspektiv

I hverdagen udsættes barnet for mange indtryk. Dannelse handler om, at barnet udvikler en selvstændighed, kan forholde sig til sin omverden og lærer at tage ansvar.

Børn lærer gennem leg. Her bearbejder de deres virkelighed og reflekterer tanker og erfaringer.

I Børnehuset bestræber vi os på at forstå barnets perspektiv. Vi er opmærksomme på hvordan aktiviteter og verden opleves fra barnets synsvinkel. Vi voksne anerkender børnene, følger deres perspektiv, interesser, intentioner og handlinger. Børnene skal føle sig set og taget alvorligt.

Personalet opsætter rammer, som børnene kan udfylde. Det er den voksnes rolle at sætte grænser og udvise tydelighed. De voksne skal samtidig kunne rumme børnenes ønsker og dermed ikke være for principfaste.

Dannelse handler om at kunne begå sig efter institutionens retningslinjer og samfundets normer og samtidig være individ med egen integritet.

Børn skal udvikle selvstændighed og ansvar. De skal f.eks. kunne sørge for egne ting, rydde op i garderoben og gå ind med madpakken. De skal have en fornuftig omgangstone, sige godmorgen og farvel og også være opmærksomme på deres rolle, når vi spiser.

Barnets dannelse handler også om grænsesætning og tydelighed. Det handler om at have en forståelse for sig selv i fællesskabet, at kunne tage initiativ og udsætte egne behov: Hvem vil jeg lege med, eller hvad vil jeg spise, hvad interesserer mig, hvem vil jeg sidde ved siden af. "Jeg skal hjælpe til, jeg er vigtig for at fællesskabet fungerer".

Leg

I Børnehuset Mols ser vi legen som et læringsrum, et rum eller en situation hvor læring finder sted og hvor børnene bearbejder deres indtryk og erfaringer.

Her er basis for at øve konfliktløsning og demokrati, for at lære regler, struktur, kultur, legekultur samt at eksperimentere og lære at turde fejle.

I legens univers har barnet mulighed for at bruge sin fantasi og kreative tanker samt undersøge, hvad der kan lade sig gøre og ikke lade sig gøre.

Legen er det forum, hvor barnet lærer sig selv og sin egen verden at kende. Samtidig skal barnet undersøge og erfare, hvad det selv kan bidrage med i fællesskabet, og hvad det kan bruge fællesskabet til.

Læring sker i et spænd mellem det individuelle barn (frirum, lege alene, kende egen verden) og fællesskabet (socialt samvær, socialisering, venskaber, relationer, rollelege, spil).

I dette spænd benytter vi begreber som komfortzone, afstemme sig selv, forstå verden, alsidig personlig udvikling og grænseafprøvning.

Desuden ser vi legen som udgangspunkt og grobund for glæde og trivsel, bevægelse og sundhed, sansning og kropslighed samt ikke mindst fantasi og spontanitet.

Vi voksne skal altid være tilgængelige og se hvornår vi skal være på og hvornår vi skal trække os.

Læring

Der er læring i alt, hvad der foregår for barnet i løbet af dagen.

I Børnehuset Mols har vi stort fokus på at barnets dag er god og fuld af læring.

Læring handler om nysgerrighed, opdagelse, frihed, bevægelse, glæde og udvikling. Vi voksne undrer os sammen med børnene og er nysgerrige sammen. Læring sker gennem leg og fællesskaber.

I Børnehuset Mols er vi opmærksomme på, at børn skal udfordres i forhold til deres udvikling og ressourcer. Vi giver dem tid og nærvær til at øve sig (øvelse gør mester), og hjælper dem til at få øjnene op for værdien i at kunne selv og i at hjælpe hinanden.

Som tidligere nævnt er der læring i alle situationer i løbet af dagen. Når vi sidder sammen ved bordet til frokost, når børnene vasker hænder efter toiletbesøg, når vi er i garderoben, når vi læser bøger og synger sange.

Læring foregår på mange niveauer:

- Der er den individuelle læring, hvor barnet finder ud af ting om sig selv og sit eget værd.
- Der er den sociale læring, hvor barnet ser sig selv som en del af fællesskabet og lærer om sin egen rolle i dette, om selvtillid og empati.
- Desuden er der den praktiske læring, hvor barnet øver sig i at tage tøj på, at holde bordskik, at tegne og klippe, at spille bold, cykle og gynges.

Link til: [En læringsbeskrivelse fra hverdagen](#)

Børnefællesskaber

I Børnehuset Mols er vi meget opmærksomme på at skabe trygge rammer til leg og udvikling. Når børn er trygge, har de bedre forudsætninger for at udvikle sig.

Det er af stor betydning, at vi forstår de fællesskaber, børnene indgår i.

For at fællesskaberne er optimale, er det vigtigt, at børnene øver sig i at lytte til hinanden og vente på at det bliver deres tur til at sætte ord på tanker og følelser. I fællesskabet er det vigtigt, at alle føler sig set og hørt.

Lege skaber fællesskaber. Det er vigtigt at være en del af fællesskabet, at være en del af noget større.

Børnehusets voksne har ansvar for at skabe små fællesskaber i de store samt hjælpe til at skabe relationer i og på tværs af grupperne. Hjælpe og støtte børnene i at opbygge relationer og knytte flere venskaber. Det er sårbart kun at have en bedste ven.

Der findes mange eksempler på aktiviteter, der understøtter dannelsen af gode børnefællesskaber, eksempler på dette: At spise sammen, ture i egen gruppe eller på tværs af grupper, fællessamling, at vente på tur og stå i kø, store hjælper små osv. osv.

Pædagogisk læringsmiljø og pædagogens rolle i legen

I Børnehuset Mols har vi fokus på, at der foregår læring hele dagen og i alle dagens situationer. Det betyder, at personalet hele tiden er opmærksomt på at opstille et læringsmiljø, der er tilpasset gruppens og det enkelte barns behov og muligheder. Et eksempel herpå kunne være et barn, der insisterer på selv at prøve at tage sko på, får den støtte der er nødvendig for at kunne øve sig i lige netop denne "læring". Andre gange opstiller den voksne rammerne for, at børnene skal øve sig i at tage sko på. De voksne skal hele tiden være tilgængelige og nærværende.

En del af det pædagogiske læringsmiljø er måden, vi voksne indtager rummet på. Vi vil gerne møde dagen med en positiv attitude, med engagement og god energi. Den voksnes attitude og engagement er af stor betydning for børnenes tilgang til dagen og dermed til deres læring.

Desuden er det vigtigt, at materialer, legetøj og andre aktivitetsredskaber er til rådighed for børnene, og at det er noget de kan og må bruge. Det giver mulighed for, at de voksne kan sige ja til børnenes ideer og initiativer.

I Børnehuset Mols spiller den voksne en stor rolle i børnenes leg. Personalet er tilgængeligt for alle børn og deres behov. Vores vigtigste opgave er at skabe rum, tryghed og mulighed for indholdsrige lege og lege, der fører til læring og dannelse. Vi kender det enkelte barns behov, kompetencer, personlighed og følelser og kan derudfra udfordre, skubbe, støtte og guide barnet til leg, til at skabe gode relationer, til konfliktløsning og til læring.

Den voksnes rolle i selve legen kan have mange udgangspunkter. Afhængig af barnets eller gruppens behov er den voksne mere eller mindre deltagende i legen. Behovene kan spænde fra at sidde på skødet af den voksne, over at man er deltagende i legen, til at man bare skal have et øje på dynamikken en gang imellem. Det kan være at den voksne skal sætte en leg i gang fra bunden, hjælpe til at bygge den op, eller måske bare hjælpe en igangværende leg videre. Andre gange er vi til rådighed til at finde materialer til børnenes gode ideer, til at hjælpe med at forklare for de andre børn, eller blot til at svare på afklarende spørgsmål.

De voksne i Børnehuset er tydelige rollemodeller for børnene. Vi er nærværende, lyttende og i øjenhøjde med børnene. Vi sætter i gang og inspirerer, er nysgerrige og undersøgende. Vi er til stede i nuet og skaber og støtter op om muligheder. Vi er tydelige og autentiske, siger fra når det er nødvendigt, laver sjov og bruger humor og har ja-hatten på, så vidt det er muligt.

Legen er således en stor del af det pædagogiske læringsmiljø.

Samarbejde med forældre om børns læring

Samarbejde med forældre

Et godt samarbejde mellem børnehave og hjem er med til at skabe de bedste betingelser for børnenes hverdag og udvikling.

Det er vores mål i Børnehuset Mols at have et godt samarbejde gennem løbende dialog.

Samarbejdet skal bygge på tillid, åbenhed og gensidig respekt. Herved skaber vi en fælles forståelse for dagligdagen i Børnehuset Mols.

Vi lægger stor vægt på at videregive til forældrene, hvad vi ser i institutionen, og hvad det betyder for vores arbejde og børnenes hverdag. I kommunikationen med forældrene tager vi altid udgangspunkt i det enkelte barns læring og trivsel, i den pædagogiske hverdag og vores pædagogiske faglighed.

Vi prioriterer højt at være ærlige, tydelige og konstruktive overfor forældrene.

Det betyder, at vi er åbne og positive i vores kommunikation. Vi opfatter det samtidigt som et fælles ansvar mellem institution og hjem, at samarbejdet fungerer.

Det er vigtigt for os at opbygge en god relation til forældrene og vi lægger stor vægt på at have en kultur, hvor alle føler sig trygge og anerkendt. Vi møder alle med en positiv attitude og taler positivt om familierne, både overfor børnene, forældrene og personalet imellem.

Vi afholder forældresamtaler med udgangspunkt i de retningslinjer, der er udstukket fra Syddjurs Kommune (<https://www.syddjurs.dk/borger/dagpasning-0-6-aar/overgange>). Her er skitseret, hvornår vi skal holde samtaler og, hvad de overordnet bør handle om. Der er desuden et skema til forældrene, som skal bruges til samtale om kommende skolestart. Indholdet tager udgangspunkt i "klar til lærings" seks kompetencer.

Derudover afholder vi forældresamtaler, netværksmøder eller tværfaglige møder efter behov.

Vi holder forskellige forældrearrangementer i løbet af året, hvor de faste er julefest og sommerfest. I løbet af året inviterer vi til forældremøde, hvor der er fokus på, hvad der måtte være relevant for børnehaven. Vi bestræber os på at holde forældrekaffe en gang om måneden (med hjælp fra forældrerådet). Desuden vil der sammen med skolen, blive afholdt f.eks. foredrag og arrangementer, som fællesbestyrelsen arrangerer.

Børn i udsatte positioner

Det er Børnehusets holdning, at alle børn og familier er unikke. Det er vigtigt for os, at børn og forældre skal være en del af fællesskabet og føle sig betydningsfulde. For at kunne hjælpe og støtte alle familier bedst muligt, er det vigtigt, at vi opnår en forståelse af det enkelte barns og families følelser, behov og ressourcer. Vi har derfor et tæt samarbejde med forældrene om deres børn, men også familien i det hele taget. Vi prioriterer at have en naturlig relation til familierne og oplever, at det er vigtigt, at der er en gensidig forståelse og respekt mellem daginstitution og hjem.

I Børnehuset Mols arbejder vi ud fra ICDP. Det vil sige, at vi arbejder relationelt og anerkendende. Det er en del af vores hverdag at anerkende børnene for det, de er, og give dem mulighed for at føle, at de er noget værd. Vi ser på børnenes individuelle ressourcer og hjælper dem til succesoplevelser. Positiv mestringsforståelse er med til at børn føler værdi, at de føler sig som en del af fællesskabet, og at de føler tryghed og dermed trives.

Alle børn kan være udsatte i perioder af deres tid i institutionen. Det er derfor vigtigt, at vi er gode til at se tegn på udsathed, sårbarhed eller mistrivsel. Det er vores opgave at formidle bekymring, når vi oplever mistrivsel eller anden form for adfærdændring. TOPI 2 gange årligt er med til, sammen med daglige observationer at kunne se dette. Samtidig er det af stor betydning, at vi også fortæller de gode historier og oplevelser, vi har om og med børnene.

Vi indkalder til samtaler med barnets forældre, hvis det er nødvendigt, og her har vi også mulighed for at trække på andre faglige kompetencer, som psykolog, socialfaglig rådgiver, ergoterapeut og talepædagog. I fællesskab med forældrene finder vi frem til den hjælp eller løsning, der er behov for i forhold til den konkrete udfordring, vi eller familien står overfor.

Da overlevering fra dagpleje til børnehave er formaliseret gennem Syddjurs Kommune, indkaldes automatisk til overleveringssamtale, hvis dette skønnes nødvendigt. Ved overlevering fra egen vuggestuegruppe til børnehave deltager pædagog fra vuggestuen sammen med forældre og børnehavepædagog, hvis der er specielle foranstaltninger, der gør, at dette vurderes at give mening.

For børn med særlige behov gælder de samme læringsmål, men med endnu større individuelle hensyn og med den støtte, der er nødvendig for det pågældende barn. Alt efter behov kan der laves specielle handleplaner for børn med særlige behov, og i nogle tilfælde søge støtte.

Børn med særlige behov inkluderes i fællesskabet på lige fod med resten af børnegruppen. For at inkludere disse børn bruger vi for eksempel visuel kommunikation, piktogrammer, voksenstøtte og guidning. Vi har også god erfaring med at dele børnene i mindre grupper og læringsfællesskaber og derigennem tilgodese de forskellige børns behov.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Sammenhængen til børnehaveklassen

I Børnehuset Mols bliver de kommende skolebørn samlet i vores nye store-gruppe en gang om ugen indtil jul og efter jul mere målrettet, **en gang om ugen**.

Vi arbejder vi målrettet mod skolestart. Vi tager udgangspunkt i "klar til lærings" seks kompetencer; robusthed, behovsudsættelse, nysgerrighed, vedholdenhed, automatisering og gode omgangsformer. (<https://www.syddjurs.dk/borger/skoler-og-uddannelse/klar-til-laering>)

Derudover følger vi kommunens retningslinjer ift. overgange. Det betyder, at vi bruger kommunens sprogkuffert og laver sprogvurderinger samt TOPI, som følger med børnene videre i skolen. Desuden følger vi de forældremøde- og samtale-planer, som også er beskrevet i dokumentet [overgange - fagpersonale](#) fra Syddjurs Kommune.

I den sidste måned op til start i tidlig SFO, Spiren (1. april), mødes vi jævnligt med skolestarterne fra Naturbørnehaven på skolen, hvor Spire personalet har planlagt forskellige lege og aktiviteter for børnehavebørnene. Børnene lærer på denne måde deres kommende klassekammerater, lærere, fysiske rammer og rutinerne på skolen at kende.

Idet vi sender størstedelen af vores børn på samme skole (Molsskolen), finder vi det vigtigt at styrke fællesskabet og den sociale omgang på tværs af begge børnehavers skolestartere. I fællesskabet er hvert enkelt individ betydningsfuldt, og det er vigtigt, at alle i gruppen kender og forstår hvert enkelt barn. Som overgang til skolen arbejder vi derfor også med børnenes forståelse og anerkendelse af hinanden, samt med sproglige kompetencer i forbindelse med konfliktløsning og vigtigheden af, at kunne lytte til hinanden.

Inddragelse af lokalsamfundet

Inddragelse af lokalsamfundet

I Børnehuset Mols prioriterer vi at bruge lokalsamfundet omkring os. Det gælder selvfølgelig Nationalpark Mols Bjerge, med bakker, skovområder og strande. Desuden besøger vi også Naturcenter Karpenhøj, Molslaboratoriet og den nyetablerede "Storkesø", der ligger tæt på børnehaven.

Sammen med det lokale plejehjem "Lyngparken" har vi et samarbejde, kaldet "generationsmøde", hvor børn og ældre møder hinanden. Både de ældre og børnene har stor fornøjelse og gavn af dette møde. Børnene taler meget om, hvordan man ser ud, og hvordan man taler, når man er gammel. Vi holder høstfest med de ældre, hvor vi synger og danser forskellige gamle danse. Vi synger julesange for de ældre, vi kan blive inviteret, når de har diverse arrangementer f.eks. Flying Superkids, og i løbet af året besøger vi dem i deres værksteder, og være kreative sammen. I Knebel findes en fælleshave, som vi hovedsageligt deler med Lyngparken og Molsskolen.

Vi besøger ofte Molsskolen. Her kigger vi på udstoppede dyr, hører historier på Biblioteket, leger i gymnastiksalen og besøger SFO'en.

En bytur i Knebel indbefatter en tur til købmanden eller Apoteket, Reno Djurs eller et smut forbi Brandstationen. Til jul er vi til julegudstjeneste i Knebel Kirke, og vi pynter juletræ i den lokale sparekasse.

Desuden er vi inviteret til høstfes i i Kirken, og bagefter har lokale landmænd stiller maskiner korn og halm til rådighed, og selv er der til en snak. [Desuden er der høstfest, hvor vi er inviteret i kirke og derefter har lokale landmænd stillet og mejetærsker og traktor med halm og korn an, så børnene kan lege i det, og få en snak med landmændene.](#)

Vi drager stor nytte af forældre og andre lokale frivillige, som fortæller om deres arbejde. Forældre kommer i institutionen og inddrager børnene i deres job: En frisør sætter og farver hår, en kunstner maler med børnene, vi får besøg af en far med en brandbil, en far, der er falckredder, kommer og viser en ambulance, og en kollega, der bor på en bondegård med køer, får besøg af små grupper af børn.

Vi tager også med lokalbussen rundt på Mols – stiger af et sted og ser på "hvad sker der lige her" eller besøger en voksen og ser deres hus/bondegård. Vi besøger gerne børnene til deres fødselsdage eller tager på andre udflugter i det lidt fjernere lokalmiljø. Vi besøger af og til Ebeltoft, ser Fregatten Jylland eller Glas-museet, eller går en bytur i de gamle gader. Her lærer børnene om forskellen på at færdes i byen og på landet.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø

I Børnehuset Mols prioriterer vi at have rammer, der imødekommer børns fysiske behov. Vi har et udemiljø, med forskellige rum f.eks.: Dino land, Trillebakke, dukke sted, teater sted. Vi har dermed forskellige legemuligheder, så børnene har mulighed for at vælge leg efter lyst og behov. Et udemiljø, hvor børn kan afprøve grænser og sanser, tumle og få et sug i maven. Vi har legeredskaber, der udfordrer barnets sanser og motorik samt cykler i forskellige størrelser, så alle har mulighed for at træne balance og styrke.

Børnehuset er en gammel institution, og et øget børnetal gør, at vi i disse år må tage Fællesrummet i brug som en stue. Vi har indrettet stuerne med små rum vha. reoler og tæpper. Vi prioriterer fleksibilitet, så der er mulighed for at flytte rundt og indrette stuerne efter børnenes behov og interesser. Børn er medskabere i rumindretning, forstået på den måde, at vi ser på børnenes lege og lytter til, hvad der interesserer dem. Vi har forståelse for vigtigheden af børns leg, og at afbrydelser kan ødelægge legen. Vi lader gerne en leg "stå", som kan fortsættes efter f.eks. spisning.

Som udgangspunkt bruger vi de indendørs arealer til rolige lege og stillesiddende aktiviteter. Har børnene brug for at være fysiske, løbe og larme, er der altid mulighed for at være på legepladsen. Vi er ude hver dag, så meget som muligt, så der er altid mulighed for at bruge sin krop og sin energi. Desuden prioriterer vi også rum til, og mulighed for, ro og fordybelse.

For os handler det psykiske børnemiljø i høj grad om de voksnes relationskompetence. Der skal være plads til alle børn, og den voksne skal kunne se det enkelte barns behov. De voksne hos os vil noget med børnene og har ansvar for at skabe en god og tryk stemning. Den voksne har ansvar for at danne læringsfællesskaber med for en god omgangstone og gensidig respekt. Det er vigtigt for os, at se de børn der f.eks. har brug for en pause.

Æstetisk vil vi gerne skabe rare rammer at være i. Vi har legetøj i kasser i børnehøjde, der giver overskuelighed og enkelhed, så det også er nemt at rydde op igen. Men vi har også ting, som kun voksne kan nå, og som kræver voksenopmærksomhed at sidde med, men langt det meste kan ses af børnene og er dermed til inspiration hele tiden. Vi vil gerne lære børnene at have respekt for tingene og passe på skrøbelige ting, at puslespil er sjovest at lægge, hvis alle brikkerne er der, og sprogkufferterne fungerer bedst, hvis man ikke skal lede efter alle tingene først.

Vi pynter rummene med børnenes egne produkter og behandler dermed deres ting med respekt. Det er vigtigt, at de kan se at det er børnene der lever på stuerne, og at der er plads til fantasi og kreativitet.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling

Det er i mødet med omgivelserne og i fællesskabet med andre, at børn udvikler deres personlighed. Børn spejler sig i andre børn og voksne og trives bedst i en verden, der er anerkendende og medlevende. Et barn skal opleve sig selv som et unikt menneske fyldt med muligheder, succesoplevelser og med betydning for andre.

En positiv selvopfattelse er gennem opvæksten helt afhængig af relationer med andre.

Barnet udvikler sig fra kun at forholde sig til den nære familie til at kunne indgå i et større fællesskab på stuen og i hele Børnehuset.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

I Børnehuset Mols lægger vi stor vægt på, at barnet føler sig betydningsfuldt og værdsat og dermed udvikler selvværd og selvstændighed.

Social udvikling

Social udvikling

Sociale kompetencer udvikles i gode relationer, venskaber og fællesskaber. Udvikling sker sammen med andre, og man lærer i sammenhæng og i leg med andre. Børn afprøver og eksperimenterer og finder på den måde ud af, hvordan verden hænger sammen og hermed at omgås andre på en hensigtsmæssig måde.

Vi er bevidste om, at det er vigtigt, at børnene kan udtrykke egne følelser og behov.

Gennem legen og de udfordringer, der ligger i at være en del af fællesskabet, opøves bl.a. evnen til samarbejde og konfliktløsning.

1. det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource og bidrager til demokratisk dannelse.

Desuden er det Børnehusets mål at barnet lærer at se værdien i fællesskabet og opleve sig selv som en værdifuld medskabende og deltager i et udviklende fællesskab.

Vi planlægger forskellige aktiviteter og temaer, som understøtter den sociale udvikling og børnenes indbyrdes relationer. Eksempelvis yoga for de ældste vuggestuebørn og de yngste børnehavebørn, eller samling om barnets sol, hvor det enkelte barn får positive ord om sig selv, fra de andre børn.

Link til [yoga](#)

Kommunikation og sprog

Kommunikation og sprog

Sproget er en vigtig del af hverdagen. At kunne kommunikere på en hensigtsmæssig måde er centralt for at danne relationer, indgå i fællesskaber og vedligeholde venskaber.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Vi arbejder med sproget i alle dagens rutiner og situationer. Vi sætter ord på alt hvad vi oplever og er der behov i en gruppe, eller for enkelte børn, laver vi mere målrettede aktiviteter med henblik på sproglig udvikling.

Det vigtigste sprogmiljø er den daglige hverdags snak, at sætte ord på følelser, lege og oplevelser. Vi eksperimenterer med ord og lyde, rim og remser. Desuden læser vi højt og spiller forskellige spil.

Hver fredag har vi en time, hvor vores sprogpædagoger laver "sprogundervisning" med børn med sprogudfordringer.

Link til bilaget [sprog](#)

Link til bilaget [motorik](#)

Krop, sanser og bevægelse

Krop, sanser og bevægelse

Vi tror på, at sunde kostvaner og glæde ved motion kan og skal grundlægges tidligt i barndommen og har stor betydning for et barns evne til at lære og få energi til nye opgaver.

At kunne bruge kroppens funktioner er en forudsætning for at kunne udvikle andre kompetencer. Det er af stor betydning, at barnet udvikler sig motorisk og sansemæssigt, da dette har betydning for sprog, indlæring samt kognitive og sociale færdigheder.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelses-glæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Vi har fokus på vores krop og sanser i alle dagens gøremål. Vi bruger motorik og bevægelse til at give børnene en forståelse for deres krop og fysik, men også til at skabe fællesskab og sociale relationer.

Fredag har vi en speciel motorik time til børn med særlige motoriske udfordringer.

Link til [motorik](#)

Natur, udeliv og science

Natur, udeliv og science

Børn skal have mangeartede naturoplevelser, der kan inspirere dem til at eksperimentere og opleve glæde ved at lege i naturen samt udvise respekt for natur og miljø.

At færdes i naturen styrker energien. Sanserne og motorikken stimuleres og barnet får, oplevelser og danner erfaringer i og af naturen.

Det er vigtigt at fremme børnenes nysgerrighed og undren, samt at barnet udvikler respekt og forståelse for naturen og herigen- nem lærer om miljøet.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske den. Dette giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og giver derigennem børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så de får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Vi færdes flere gange om ugen i naturen omkring os, og læring om natur og udeliv, er for vores børn en naturlig del af hverdagen.

Bilag til [Natur](#)

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur, æstetik og fællesskab.

Traditioner er vigtige, og derfor skal vi holde dem i live, så længe de har betydning.

Børn skal være sammen med voksne, der aktivt formidler kultur, og som støtter dem i at eksperimentere med at afprøve sig selv.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Personalegruppen har forskellige kompetencer, vi synger og spiller musik, vi er kreative og kunstneriske, vi er nysgerrige og undersøgende sammen med børnene og vi bliver inviteret til forestillinger på biblioteker, skoler, plejehjem og teater.

Kunst handler altså både om kulturforståelse som æstetiske oplevelser, processer og aktiviteter og om kulturforståelse som dannelse og relationer mellem mennesker. Det handler om kultur for børn kultur med børn og kultur af børn

Evalueringskultur

Evalueringskultur

Evaluering er vigtigt for den pædagogiske udvikling og for at sikre, at hverdagen lever op til det læringsmiljø, vi beskriver i læreplanen.

Vi evaluerer i hverdagen ved at lave mundtlige handleplaner gennem snakke om børnene og mindre problemstillinger i grupperne. På stuemøder noterer vi relevante aftaler og handleplaner for de enkelte grupper, hvor vi bruger data fra sprogvurdering og TOPI. Det kan både være om enkelte børn, om planlagte aktiviteter eller om små problemstillinger i forhold til en pædagogisk opgave eller en gruppe af børn. Handleplanerne kan være aftaler om et barn, der har behov for ekstra omsorg eller opmærksomhed i en periode. Det kan også være en mere systematisk handleplan med udgangspunkt i SMTTE-modellen eller anden skematisk handleplan. En handleplan kan også omhandle en aktivitet med udgangspunkt i en pædagogisk problemstilling eller en strukturændring i en hverdagsaktivitet (f.eks. samling).

En læringsbeskrivelse fra hverdagen (tilbage til afsnittet læring)

Et eksempel på en praksisbeskrivelse/læringsfortælling

Beskrivelse:

En lille gruppe drenge tager på tur med en voksen. De pakker rygsæk med madpakke og får varmt tøj på (vinter). 5 drenge traver af sted op til skoven. Imens de går, taler de med hinanden om, hvor turen går hen. Den voksne foreslår, at de kan besøge Stendyssen på den anden side af skoven, det er drengene med på.

Imens turen går gennem skoven, bliver der undersøgt og stillet spørgsmål. Drengene lytter til hinanden, og den voksne. De taler om træerne, som "vejer" i vinden. "Det ser ud til, at træerne danser". siger en af drengene. Alle står stille og kigger op. Den voksne bliver inspireret og begynder at synge. "Blæsten kan man ikke få at se..." De går videre. En af drengene bliver tørstig, så de holder en drikkepause, og to andre ønsker også lidt at spise, så de tager hver en halv rugbrød, inden de går videre.

Den voksne har gjort sig tanker om turens mål (Stendyssen). Hun ønsker at give børnene en oplevelse af et minde fra fortiden og begynder at snakke om gamle dage, om dengang vikingerne levede i Danmark, hvordan de boede, lavede redskaber af sten osv.

Stendyssen bliver mere og mere synlig i horisonten. Børnene spørger nu meget til emnet, og den voksne lader dem forstå, at hun ikke kan svare på alt og bruger meget som: "jo, det kan godt være", "måske gjorde de sådan" osv. Fantasien vokser, nu tales der om sværd og andre våben, tøj, heste osv.

Endelig når de Stendyssen. For foden af denne står en lille tavle, så turister og interesserede kan læse lidt om stedet. Den voksne læser ikke op af tavle, men finder på en lille historie, som hun ved vil fange børnenes interesse lidt bedre.

De går nu ind i dyssen. Drengene leger, klatrer op og ned og ud og ind af hullerne i dyssen. Den voksne tager rygsækkene med ind i stendyssens inderste hule. Drengene kommer med, en efter en "Nu skal vi spise, kom vi sætter os her, inde i hulen". Da madpakkerne er fundet frem, fortæller den voksne om en stor vikingehøvding, som engang var blevet begravet der. "Han fik en skål med mad, noget tøj og alle sine bedste våben med", fortæller hun. "Man troede nemlig dengang, at man kom til en anden verden, når man var død og begravet, en verden, hvor man skulle leve videre. Men det var en lang rejse, så de gav den døde høvding alt det med, som han behøvede til sit næste liv". Drengene lyttede med store ører og øjne. De var helt stille. Lidt efter kom der en og spurgte "Jamen, hvordan kan man rejse, når man er død? Kommer der ikke nogen og hjælper ham?" Så gik snakken om engle i luften og, om der måske kom nogen om natten osv. De glemte næsten helt at spise, og samtalen kom nu til at dreje sig om liv og død. En fortalte, at hans bedstefar var død, men at han lå oppe ved kirken. Alle var meget optaget af emnet.

Bagefter legede børnene videre, rundt om stendyssen. Indimellem henvendte de sig til den voksne og spurgte til et eller andet, de nu undrede sig over. Eller måske noget de syntes at have fundet svaret på.

Turen gik hjemad med bussen. Drengene virkede "mætte" af fysisk udfoldelse og eftertænksomme af al den ny viden. De var stille, hele vejen hjem i bussen.

Da de kom hjem i børnehaven, blev billederne fra turen printet ud og hængt op i garderoben.

Drengene gav sig uopfordret til at fortælle hinanden og de andre børn på stuen om deres oplevelser. Og forældrene fik en forklaring via billederne, da de hentede deres børn.

Denne lille hverdagsfortælling beskrives nu gennem de 6 læringstemaer.

Personlige kompetencer:

Ved at være i en lille gruppe får det enkelte barn større mulighed for at ytre sig og blive hørt. Barnet får mulighed for at bidrage med sig selv og sine tanker og der er tid til fordybelse og refleksion. At funderer over ting, emner eller oplevelser, giver det enkelte barn følelsen af at være vigtig, både i forhold til sig selv, men også en følelse af at betyde noget for andre, kammeraterne.

At slippe kreative tanker og fantasi løs motiverer til udvikling af egne tanker og viden. Ligeledes giver det en følelse af selvværd at være en del af et udviklende og anerkendende forløb. Selvværdet bygges altså både op af barnet selv og af fællesskabet.

Sociale kompetencer:

At være i et trygt fællesskab skaber grobund for positiv udvikling. At blive optaget af snakken, deltage og lytte, giver følelsen af at være i en gruppe, hvor accept og respekt er til stede.

Det at alle er optaget af et fælles emne giver også en fællesskabsfølelse. At kunne give og tage i dette fællesskab giver barnet en værdifuld rolle, og barnet oplever sig selv som en vigtig del af en større helhed.

Fællesoplevelser er her "byggestenen" til en fælles følelse, hvilket er med til at skabe forståelse for større sammenhænge.

Sprog:

At være i en mindre gruppe, hvor forstyrrelser ikke er dominerende, men hvor ro og tid er til stede, giver bedre plads til at formulere egne tanker. Sproget får en vigtig rolle. Samværet afhænger meget af at bruge sproget, hvorfor det er vigtigt at give plads og tid til, at barnet bruger sproget.

At danne sig billeder og tanker om ting, som man får fortalt og arbejde videre inde i hovedet med egen formulering, giver en god øvelse for dannelsen af sproget. At kunne lytte og tage andre sprog til sig, at kunne "smage på" og bruge andres ord og vendinger, giver fornemmelsen af at man "indtager" viden og forståelse. At kunne bidrage med ideer og tanker og viden om ting, som andre kan bygge videre på, så en fælles forståelse opnås, giver følelse af succes, anerkendelse og fællesskab.

Krop og bevægelse:

At bevæge sig gennem skoven i et terræn, som giver grovmotoriske udfordringer, er stimulerende for balancееvne og muskler. At gå en lang tur giver styrke og udholdenhed og en god følelse af "brugthed" og træthed bagefter. At bruge skoven (her Stendyssen) som legeplads gør, at barnet sanser med hele kroppen. Ikke bare med øjne, øre, næse, men med "hele sig selv".

Børnene får mulighed for at søge de udfordringer, der lige præcis passer til deres formåen, men samtidig også mulighed for at prøve grænser af og for at mærke efter; hvad tør jeg, og hvad tør jeg ikke. I det trygge miljø, en lille kendt gruppe giver, skabes denne ramme optimalt. Barnet vil nærme sig sin egen grænse og en gang imellem lade sig udfordre til næste niveau. Barnet måler sig selv i forhold til andre. Det kan være inspirerende at prøve sig selv af, men det kan også føles svært, hvis modet svigter. Her er det så vigtigt, at den voksne er opmærksom og træder til med en hjælpende hånd.

Det er leg og udfoldelse, som stimulerer krop og bevægelse, og derfor skal vi voksne støtte op og være bidragende og vejledende.

Naturen og naturfænomener:

At vandre gennem skoven med dens lyde, dufte og spændende nuancer af dyr og plantelivet udfordrer alle barnets sanser. Der findes ro, stilhed, plads, udfordringer for krop og sjæl og oplevelser, der pirrer både fantasien og nysgerrigheden.

Barnet udvikler gennem aktiviteterne i naturen et kendskab til denne, og med den rette voksendeltagelse udvikles ligeledes en dyb respekt for naturen. Barnet får forståelse for, hvilken rolle man selv har i samspillet mellem menneske og natur. Smid ikke affald fra madpakken, ødelæg ikke myretuen med en pind, vær varsom ved rævens hule, pas på og være omsorgsfuld over for de små dyr osv. Barnet får en rolle i samspillet med naturen, bliver en del af den. Naturen, skoven, stranden, marken bliver et trygt sted at være, selvom der også forekommer uforudsete ting (træer, der larmer i vinden, høje krageskrig, "farlige" skrænter, lidt uhyggelige huler osv.).

Kulturelle udtryksformer og værdier:

At få viden om kulturen som er omkring en, få talt og tænkt tanker, som giver større viden og forståelse for kulturværdier, er med til at give børnene de byggesten, det fundament, som vi alle sammen skal stå på. At kende til historie, at forstå hvordan bonden havde det i gamle dage f.eks. sammenlignet med i dag, er med til at give børnene en bredere vifte af viden og dermed et mere nuanceret billede af verden.

Vi skaber sammenhænge og situationer, hvor forskellige emner spontant kommer til diskussion. Både børn og voksne kan undres og drømme, vi bliver inspireret af hinanden på en ligeværdig måde. Det er ikke et mål i sig selv, at den voksne har svar på alt. Børnene opdager selv muligheder og løsninger. Hvis der skabes et miljø, hvor børnene kan være kreative, i ikke for fastlåste rammer, skabes samtidig rammen for at barnet lærer og udvikles.

Bilag:

Yoga på tværs (tilbage til social udvikling)

Yoga – sammenhænge - tur mellem vuggestuens ældste og pt. kun orange stue.

Yoga har igennem mange år været kendt for at skabe styrke, smidighed og mentalt velvære. Det kan selv små kroppe have stor glæde af.

Yoga for børn er nemlig tilpasset børnekroppe, børnenes udvikling og opmærksomhed. Her kan de eksperimentere med kroppen, udforske formåen og følelsesmæssige udtryk.

Når klokkerne ringer, starter Yoga undervisningen, og vi går i gang.

I yoga bruger vi børneremser og børnesange.

Vores første yoga tur var til Afrika for at møde Afrikas dyr. Vi startede med at sidde på vores måtter, hvor vi allesammen skulle mærke vores hjerte slå og mærke, hvordan maven blev rigtig STOR, når vi trækker vejret ind, og hvad der så sker, når vi puster ALT luften ud igen. Vi finder allesammen, både vuggestuebørn og voksne, RO i kroppen. Nogle af børnene er med fra starten, af og andre af børnene ligger bare stille på måtterne og observerer. Det er helt okay, uanset om man er med eller om man "bare" observerer. Når bare man ved, at det er på sin måtte, man skal være imens vi laver yoga, med undtagelser.

Vi laver flere vejtrækningsøvelser, fx med vores vejtrækningsbold, som illustrerer hvordan maven fyldes med luft og, hvor længe vi skal holde på luften, inden vi puster ud, og maven bliver flad igen.

Herefter sætter vi os op på vores numser, og vi smører os vores sandwich, som vi skal have med på turen. Børnene får selv lov at bestemme, hvad der skal på sandwichen, og derefter pakker vi den ned i vores ryg-sække.

Vi laver selv fortællingerne om f.eks. bondegårdens dyr og så laver vi øvelserne efter børnenes ønsker.

Efter vi har lavet disse øvelser, finder vi en KÆMPE elastik frem, hvor der er plads til, at vi allesammen holder fast i elastikken med den ene hånd. Den anden hånd folder vi ud som en vinge - også flyver vi afsted mod Afrikas land, mens vi synger:

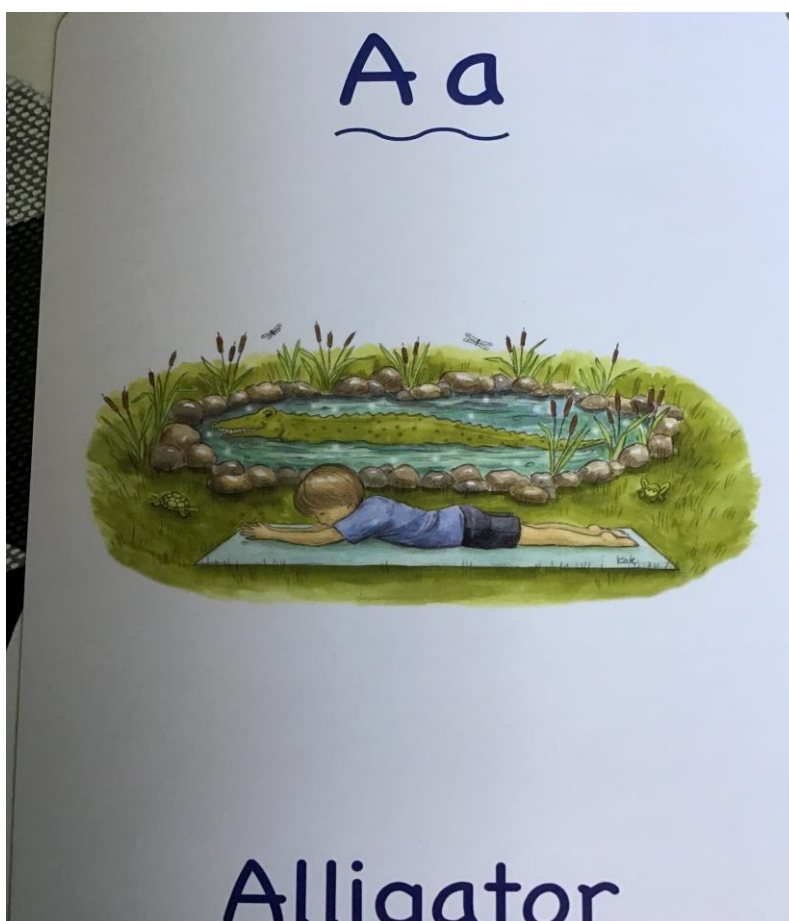
*Jeg har en flyvemaskine og den har vinger på
Du kan tro, at de er fine, for de er malet blå.
Når jeg sover om natten, så har jeg lygter på
Og der er ingen der kan tag dem
For hvem kan himlen nå.*

*Min mor hun sidder og strikker
Og hun har lovet mig,
At en dag hvor solen skinner så flyver hun og jeg*

*Min far han sidder og læser
Og han har lovet mig
At en dag det rigtig blæser så flyver han og jeg*

*Min bror han sidder og tegner
Og han har lovet mig,
At en dag det rigtig regner, så flyver han og*

Så flyver vi allesammen ud på vores blå måtter igen.

Når vi er fløjet tilbage til vores måtter, lægger vi os ned på vores maver og finder lige roen.
Så siger vi remsen:

*Når jeg ligger på min mave
Ved jeg godt hvad jeg skal lave
Strækker arme, strækker ben
Klapper let med mine hænder
Så jeg fanger hver og en
med mine skarpe tænder.*

Derefter møder vi også en Cobra:

*Sssssh, sssh... jeg er en slange
Men du skal ikke være bange
Jeg ligger mig på min mave
En Cobra er så let at lave
Albuerne er bøjet
Og tæt langs min side
Brystet er løftet
Jeg er klar til at bide.*

Vi sætter os nu op på vores numser og vrikker lidt frem og tilbage, samtidig med at vi spiser vores KÆMPE-store sandwich, som vi smurte inden turen - vi tager også indimellem en tår af vores drikkedunk, som også er med i rygsækken.

Så fortsætter vi med at blive en lille fræk løve-unge, der brøler så højt, en elefant, der kan kyle med sand og vand, en giraf med sin lange hals, der strækker sig. Herefter skal vi til at finde vejen hjemad igen, men først skal vi lige allesammen lave en bro, sådan at vi kan komme over floden og hjem.

Så er vi allesammen så trætte og må hvile os på vores madrasser. Vi får allesammen en lille ugle til at ligge på vores maver, så vi kan se, hvordan uglen bevæger sig OP og NED, når vi trækker vejret. Vi får også et tæppe på, så vi ikke bliver kolde, og vi hører vandlyd musik, mens vi ligger lige så stille og slapper af.

Remserne i yoga kan hjælpe børn med at komme bedre ind i øvelserne ved at skabe billeder og danne historier. Børn lærer og husker langt bedre via bevægelse og kombinationen af remsernes rytme og den legende tilgang understøtter både de sproglige og kropslige sider af børns udvikling.

Et yogaforløb er fyldt med masser af forskellige øvelser med sjove remser, der stimulerer børn både sprogligt, motorisk følelsesmæssigt og socialt. Kombinationen af remser og bevægelse medvirker til at udvikle børnenes sprog, samtidig med at børnene har nemmere ved at huske en yoga øvelse.

Yoga til børn kan:

Støtte kropsbevidsthed og motorisk koordination.
Vedligeholde en smidig og stærk krop
Afspænde kroppen og give bedre søvn
Berolige sindet og "klare" hjernen

Forbedre og støtte opmærksomhed og koncentration
Støtte følelsesmæssig udvikling og selvkontrol
Styrke samarbejdet mellem sanserne
Fremme sociale relationer og samhørighed.

Sammenhænge.

Hver tirsdag har 4-5 vuggestuebørn, 5-6 Blomsterbørn og ca. 5 Stilkebørn været på yoga udflugt til SFO'ens lokaler. Børnene har alderen fra ca. 2 år til 3,5.

Vi har lavet denne tirsdags gruppe for at danne sammenhænge mellem vuggestuens ældste børn og de yngste i Børnehuset Mols. Det giver mulighed for at danne relationer mellem børnene og de voksne på stuerne. Der skabes venskaber på kryds og på tværs af stuerne, dette styrker vuggestuebørnene, når de selv skal starte i Børnehuset.

Børnene er nysgerrige og lærer af hinanden.

Børnehavebørnene løfter selv deres yogamatte fra Børnehaven og op til skolen. Dette gør dem stolte, og de er de store børn, og pludselig hjælper et børnehavebarn et vuggestuebarn med at tage flyverdragten af.

Børn lærer gennem kroppen. Hverdagens indtryk perciperes i og gennem kroppen. Kroppen er herved en forbindelse til læring af blandt andet relationsdannelse, sprog, kende sig selv og begrebsforståelse. Kroppen er udgangspunkt for læring og tilegnelse af sig selv og sin omverden.

At disponere sin krop ved simpel balanceudvikling, kræver stor øvelse. Når børnene skal lave yoga-øvelser og holde deres krop i en uvant stilling, sker der en muskeltoning, som udvikler barnet og barnets kropsforståelse. Dette sker naturligvis i forskellige niveauer og sværhedsgrader afhængig af alder, parathed og muligheder.

Mål:

- at børnene bliver opmærksomme på hinanden, kropssprog/signaler. (Registrer sig selv)
- At børnene lærer egne følelser at kende
- At børnene bliver kropsbevidste omkring både grov og fin motorik
- At barnet udviser empati og hjælper så godt, det kan, når man er 3 år.
- At børnene får en samhørighed med de andre børn og voksne, der er med.
- At børnene bliver udholdende.
- At børnene udvikler deres sprog, begreber, sig selv og omverdenen.

Tegn

- at børnene udviser en glæde ved at bruge kroppen på forskellige måder, f.eks udfordre sig i skoven på bakkerne og skrånerne. Være aktive i yogalokalet på skolen (på deres egen måde, om det er observerede eller aktiv er helt op til det enkelte barn)
- At det enkelte barn udviser empati og hjælper andre og at børnene er gode venner.
- Se børn, der øver sig i at vise/fortælle om følelser med ord og billeder.
- At børnene lærer at aflæse hinanden.
- At børnene får en motorisk koordination.
- At barnet er glad for at bevæge sig og vil deltage.
- At barnet gradvist mestrer og genkender øvelserne.

Tiltag

- Vi har fokus på børneyoga samt mindfulness.
- Vi bruger børneyogakort til inspiration
- Vi siger remser og synger sange, som omhandler vores yogaforløb (jeg har en flyvemaskine)
- Vi bliver udfordret på vores motorik
- Vi afslutter alle yogatimerne med afslapning på måtten med ugler og tæpper på maven.

Bilag

Sprog (tilbage til afsnittet kommunikation og sprog)

På orange stue synger vi, når vi samles til formiddag. En af de sange, som vi blev meget glade for, var sangen om de tre små soldater, som vendte hjem fra krigen. De voksne foreslog at lave det som et teater, og så skulle de største børn fra vuggestuen komme og se det. Det var børnene med på. Hvert barn fik et papir i postkort str. og så tegnede de selv det, de skulle være. Rollerne hjalp de voksne med. De fik klisteret en pind på, og så kunne soldaterne eller prinsessen gå hen over tæppet, som vi havde ophængt som teater. Vi sang sangen og øvede kun en enkelt gang, fordi det ikke var det, som skulle fylde. Vuggestuen kom, og de sang også med. Børnene var meget dygtige til at spille og synge på samme tid. Organiseringen omkring, hvem der nu skulle være på, stod de voksne for. Vuggestuebørnene fik et lille krus popcorn, så sad de nemlig stille.

Da vi havde vist vores teater, var vi så glade for figurerne, at vi tog pindene af og klistrede figurerne op på et stykke pap. Vi puttede det ind i en ramme, som nu hænger på blomsterstuen. Når vi synger sangen, kigger vi på billedet og peger på det, som vi synger om. Det giver et fint overblik over handlingen og rækkefølgen i sangen.

Børnekultur er mange ting. Det er både lege, sange og skemaer for måder at tegne på osv. I dette tilfælde dykkede vi ned i en sang og gjorde den mere levende og nærværende. Den blev vores, spillet og tegnet og ophængt. En kultur hvor man giver sange liv.

Børnene var kunstneriske, de var følelsesmæssigt i spil, de fik udtrykt sig i teater. De fik glæden ved æstetiske oplevelser og skabende praksis. Alle børn var med og bidrog til fælles teater og læringsmiljøet blev understøttet af at øve sig, at prøve sig selv af inden for en bred vifte af udtryk.

Bilag

Motorik i vuggestuen (tilbage til Krop, sanser og bevægelse)

Læreplanstemaer: Krop, sanser og bevægelse, Alsidig personlig udvikling, Social udvikling, Kommunikation og sprog.

Sammenhæng:

Vi oplever, at nogen børn er meget aktive og eksperimenterende med krop og sanser, andre mere forsigtige og iagttagende og andre igen har svært ved at være i ro eller mærke andres grænser. Vi vil derfor prioritere at skabe et motorisk læringsmiljø med fokus på fællesskabet og det enkelte barns udvikling.

Mål:

At børnene i vuggestuen oplever glæde ved at bruge kroppen sammen med andre, at de bliver fortrolige med deres krop og dens kunnen, både i ro og høj aktivitet. At de tør udfolde sig, eksperimenterer, prøver igen og gøre sig erfaringer med sig selv og hinanden.

Tegn:

At børnene med glæde ser frem til motorik

At de deltager

At de overskrider grænser/udvikler sig

At de byder ind og er medskabere af aktiviteten.

Tiltag:

Lille fast gruppe 4-5 jævnaldrende børn samles en gang om ugen til motorik. Der laves en fast gruppe for at lave en tryk ramme med genkendelighed som afsæt for at turde.

Den voksne skal lave en genkendelig, men fleksibel ramme, som også kan rumme børnenes input og det, de bliver optaget af.

Bilag

Natur, udeliv og science (tilbage til teksten natur, udeliv og science)

Målet med at bruge uderummet er, at give børnene erfaringer, sansemæssige stimuli. Vores børnehave ligger tæt på skov og strand. Derfor virker det oplagt at benytte disse lokale uderum. Det er oplagt at undres sammen og eksperimentere. Målet er at give børnene forståelse for naturfænomener, at kunne forstå sammenhænge i naturen og deres omverden.

F.eks. Strandtur:

Børnene og den voksne holder meget af et sted ved stranden, hvor der løber en lille bæk ud i vandet. Målet er i første omgang at glædes, at udforske, at finde på nye måder at bruge omgivelserne på. At lege og prøve af.

Den gensynsglæde, som viser sig i børnene, gør dem ivrige, grinende, snakkende og genfortællende over tidligere ture. De erfaringer, de husker, de eksistentielle oplevelser og overvejelser, de har med sig, giver dem forståelser og erfaringer med naturen. Det er de tegn, vi søger at se hos børnene.

F.eks.: børnene sætter ting ud i bækken, som enten flyder eller falder til bunds. De plukker lange tørre eller visne bynke planter som fiskestænger, og den voksne finder tang og går længere op ad bækken og smider det ud. Det flyder med strømmen, og nu er det meningen, at børnene skal fiske tangplanterne op igen. Længere nede er der blevet dannet små græstotter i vandkanten. Det kalder børnene øde øer. De hopper fra den ene til den anden. Alt forgår i samspil med det, som naturen byder på og det, som børnenes fantasi og opfindsomhed kommer til udtryk i.

Den voksne giver tid, spørger ind til undren. Fortæller om muslingernes navne.

Eksperimentere selv med små både og smider tang i vandet, som om det var fisk, som børnene skal fange med bynke pinde. At vandet løber, at noget kan flyde og andet ikke kan, at havbunden er foranderlig med græstuer mv. At bruge de forhåndenværende ting, giver tegn på forståelse, eksperimenteren, nysgerrighed og udvikler børnenes viden og erfaring. Det forstyrrer og udfordrer deres billede af omverden.

Også ture i skoven og med bussen til andre steder, giver børnene overblik over forandringer. At lege sig ind i et ukendt område og erfare, hvad der bydes på fra naturen, giver børnene mulighed for at lære sig selv at kende. Børnene bliver inspireret af hinanden, det udvider børnenes deltagelsesmuligheder i fællesskaber, som giver en bredere vifte af lege og muligheder for nye venskaber. Vi forsøger at give børnene forståelse for naturen ved at samle affald. Vi husker at tage vores madpakkepapir med hjem. Vi passer på de små dyr, og træerne saver man kun i, hvis de ligger ned. Naturen giver mange muligheder for udfordringer. At klatre, at balancere, at snitte, save, binde kranse, lave bål, mærke vind og vejr. Vi støtter børnene i at øve sig igen og igen for derved at opbygge en grundlæggende tillid til sine egne ideer og evner.

Generelt forsøger vi at bruge naturen som et oplagt sted at færdes i det daglige, og som et sted med plads til alle og et sted, som giver ro og fred, i en nogen gange fortravlet hverdag.

